

JOSIP LISAC

Rođen je 1950. u Turnima kod Delnica. Godine 1974. diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zadru kroatistiku i filozofiju. Od 1978. bio je asistent za jezik na kroatistici, od 1987. docent, od 1989. izvanredni i od 1997. redoviti profesor na Filozofskom fakultetu u Zadru. Od 2002. je u trajnom zvanju redovitoga profesora za Povijest hrvatskoga jezika i Dijalektologiju na Sveučilištu u Zadru. Doktorirao je 1986. disertacijom *Delnički govor i govor Gornjih Turni u svjetlosti goranskih govora*.

Bio je predstojnik Odsjeka za hrvatski jezik i književnost, pročelnik Zavoda za slavistiku na Filozofskom fakultetu, a sada je pročelnik Odjela za slavistiku i kroatistiku na Sveučilištu u Zadru. Predaje ili je predavao na poslijediplomskim studijima lingvistike u Zagrebu, Rijeci i Zadru. Sada je voditelj postdiplomskoga studija lingvistike u Zadru. Predaje i na Odjelu humanističkih znanosti u Splitu, a gostovao je kao profesor na Filozofskom fakultetu u Ljubljani.

Na seminaru za strane slaviste bio je lektor, također je djelovao kao član Hrvatskoga slavističkog komiteta i bio je jedan od organizatora Trećeg hrvatskog slavističkog kongresa u Zadru 2002. Član je uredništava Radova Filozofskoga fakulteta u Zadru, Zadarske revije, Zadarske smotre i Hrvatske književne baštine. Kao predavač sudjelovao je na mnogobrojnim domaćim i stranim znanstvenim skupovima.

Objavio je više stotina raznih priloga i više od stotinu znanstvenih i stručnih radova u časopisima i zbornicima, s tematikom iz širih filoloških područja, ali pretežu dijalektološke i jezičnopovijesne teme. Objavio je četiri jezikoslovne knjige: Hrvatski jezik i njegovi proučavatelji, Književni krug, Split, 1994., 140 str., Hrvatski dijalekti i jezična povijest, Matica hrvatska, Zagreb, 1996., 189 str., Hrvatski govori, filolozi, pisci, Matica hrvatska, Zagreb, 1999., 259 str. i Hrvatska dijalektologija I. Hrvatski dijalekti i govori štokavskog narječja i hrvatski govori torlačkog narječja, Golden marketing, Zagreb, 2003., 168 str.

J. Lisac je osim toga objavio u suautorstvu dvije knjige književno-filološkoga karaktera (jedna u dva opsežna sveska) i priredio tri filološke knjige. Važno je naglasiti da njegovih devet knjiga, autorskih, suautorskih i priređivačkih, predstav-

ljaju vrlo bitna izdanja u hrvatskoj filologiji, da se u njoj ne mogu ni preskakati ni zaobilaziti.

U svojim knjigama i u znanstvenim i stručnim radovima u časopisima i zbornicima J. Lisac se bavi širokom lingvističkom i općefilološkom problematikom, u kojoj pretežu sljedeće teme: kajkavsko narječje i pojedini njegovi govori, osobito goranski, historijat kajkavštine i kajkavske dijalektalne poezije, kajkavsko-slovenski odnos, dopreporodna hrvatska situacija s dijalektološkoga i standardološkog stanovišta, povijest hrvatske filologije i njezini istaknuti pregaoci, južnoslavenska i općeslavenska dijalektologija, teorijska strana genetske lingvistike i osobito dijalektologije u njezinu okviru, dijalektološka fonologija i sl.

Posebno pak treba istaknuti prvu knjigu *Hrvatske dijalektologije*. U njoj su obrađeni hrvatski dijalekti i govori štokavskog narječja u kojima sudjeluje i veći ili manji broj Hrvata, kao i manji govori torlačkog narječja kojima govore Hrvati. Slijedit će dvije knjige o dijalektima isključivo hrvatskih narječja, kajkavskoga i čakavskoga, a onda će sva tri dijela biti u dotjeranome i dopunjenom obliku objavljena u zajedničkoj knjizi. Može se već sada reći da će to biti jedno od ključnih, temeljnih i nezaobilaznih djela hrvatskoga jezikoslovlja, ne samo dijalektologije, i da će se smatrati kako obilježava jednu epohu hrvatskoga jezikoslovlja.

Dio svojih stručnih i znanstvenih radova Josip Lisac je prije i nakon 1990. objavio u Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Makedoniji, a nekoliko je radova objavio u Poljskoj, Slovačkoj, Mađarskoj i SAD. Sudjelovao je s predavanjima u nizu znanstvenih skupova i kongresa u Hrvatskoj i inozemstvu, a surađivao je i u nizu domaćih i međunarodnih znanstvenih projekata od prvorazredne važnosti.

POPIS RADOVA

Knjige

1. S. P. Novak, J. Lisac, Hrvatska drama do narodnog preporoda, I-II, Logos, Split, 1984., 388 + 464 str., 32 + 48 tablica.
2. Hrvatski jezik i njegovi proučavatelji, Književni krug, Split, 1994., 140 str. + 14 tablica.
3. Hrvatski dijalekti i jezična povijest, Matica hrvatska, Zagreb, 1996., 189 str.
4. Miroslav Šicel, Poezija Dragutina Domjanića – Dunja Detoni-Dujmić, Z mojih bregov Frana Galovića – Josip Lisac, Ognji i rože Ivana Gorana Kovačića, Školska knjiga, Zagreb, 1996., 103 str.
5. Hrvatski govori, filolozi, pisci, Matica hrvatska, Zagreb, 1999., 259 str.
6. Hrvatska dijalektologija 1. Hrvatski dijalekti i govori štokavskog narječja i hrvatski govori torlačkog narječja, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2003., 168 str.

Knjige priredio

1. Faust Vrančić, Život nekoliko izabranih divic. Uredio J. Lisac. Priredili J. Bratulić, B. Glavičić, J. Lisac, M. Šokota, Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić", Šibenik, 1995., 120 + 194 str.
2. Stjepan Ivšić, Jezik Hrvata kajkavaca. Priredio J. Lisac, Matica hrvatska Zaprešić, Zagreb, 1996., 111 str.
3. Jakov Pletikosa, Putovanje k Jeruzolimu god. 1752. Priredili J. Lisac i M. Šokota, Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić", Šibenik, 2000., 240 str.

1. Refleksi jata u jeziku J. Barakovića u usporedbi s jezikom P. Zoranića, Jurju Barakoviću o tristopedesetoj obljetnici smrti, Zadar, 1979., 39-60.
2. O jeziku Goranove kajkavske zbirke Ognji i rože, Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, 19, 1980., 45-59.
3. Imenski sustav u službenoj i neslužbenoj uporabi u Gorskom kotaru, Četrta jugoslavanska onomastična konferenca, Referati, SAZU, Ljubljana, 1981., 331-340.
4. Lastovo (OLA 56), *ibid.*, 275-280 (s D. Brozovićem).
5. Začretje (OLA 29), *ibid.*, 315-323 (s D. Brozovićem).
6. Homok (Fertöhomok) (OLA 153), *ibid.*, 349-358 (s D. Brozovićem).
7. Magića Mala (OLA 39), *ibid.*, 375-381 (s D. Brozovićem).
8. Novi i stari, Istra, 19, 3-4, 1981., 108-117.
9. Oko problema prvog spomena naziva Delnica, Istra, 20, 3-4, 1982., 147-150.
10. Napomene o jeziku i tumač manje poznatih riječi (Uz panoramu suvremene goranske dijalektalne književnosti), Istra, 21, br. 1-2, 1983., 29-40.
11. Gerovska riječ u dijalektalnoj poeziji Zlatka Pochobradskog, Zlatko Pochobradsky, Tiha reč guodi, Čabar, 1983., 5-11.
12. Jezik goranske dijalektalne književnosti (Prilog jezičnoj problematici hrvatske literarne novokajkavštine), Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, 21-22, 1983., 41-88.
13. Hrvatska jezična situacija u pretpreporodno doba i Mihovil Kombol, Zadarska revija, 32, 4-5, 1983., 353-365; isto u: Mihovil Kombol – književni povjesničar, kritičar i prevodilac, Zadar, 1983., 89-101.
14. Susret čakavskog, štokavskog i kajkavskog narječja, Fužine, Fužine, 1985., 73-75.
15. Iz sociolingvističke problematike goranskih kajkavskih govora, Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, 25, 1986., 37-44.
16. Jezične značajke dviju faza Goranove dijalektalne poezije, Forum, 25, br. 9-10, 1986., 417-428; isto u: Život i djelo Ivana Gorana Kovačića, Zbornik radova, Zagreb, 1989., 92-101.
17. Stjepan Ivšić i časopis Hrvatski jezik, Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, 26, 1987., 77-92.
18. Vlijanie konsonantnog okruženja na refleksi *ě, Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas, Serija fonetiko-grammatičeskaja, Vypusk 1, Refleksy *ě, Beograd, 1988., 156, 158 + karta (s D. Brozovićem).
19. Nad dijalekatskim leksikom hrvatskosrpskog sjeverozapada, Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, 27, 1988., 35-48.
20. Utjecaj konsonantnog okruženja na refleks *ě, Prilozi, MANU, XIII/1, Skopje, 1988., 51-60 (s D. Brozovićem).
21. Balade Petrice Kerempuha i hrvatska jezična tradicija, Forum, 27, br. 9, 1988., 352-363.
22. Prozodija goranskih kajkavaca, Radovi ANUBiH, knj. LXXXV, Odjeljenje društvenih nauka, knj. 23, Sarajevo, 1989., 241-249.
23. Iz goranskog vokalizma, Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, 31-2, 1988., 137-175.
24. Ivan Gundulić i hrvatski jezični standard, Zadarska revija, 38, br. 1-2, 1989., 1-9.
25. Ravnogorska kajkavština i goranski dijalekt, Fluminensia, 1, br. 1, 1989., 100-111.
26. Geneza kajkavštine u obradbi Rudolfa Strohal, Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru, 28, 1989., 61-68.
27. Problem obrađenosti leksika goranskih govora, Hrvatski dijalektološki zbornik, 8, 1989., 61-68.

28. Dijalekatska osnovica u jeziku hrvatske dopreporodne drame, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, 29, 1990., 53-68.
29. Fran Ramovš i Nikola Majnarić, *Zadarska revija*, 39, br. 5-6, 1990., 621-628.
30. Goransko predmigracijsko dijalekatno stanje i podrijetlo suvremenih organskih idioma u Gorskom kotaru, *Dometi*, 24, br. 6-7, 1991., 381-386.
31. Leksičke značajke čakavskih dijalekata, *Čakavska rič*, 19, br. 2, 1991., 5-20.
32. Hrvatski lingvist i filolog Stjepan Ivšić, *Senjski zbornik*, 18, 1991., 69-80.
33. Osnovne sintaktičke značajke goranskih kajkavaca u sklopu cjeline narječja, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, 30, 1992., 31-41.
34. Blaž Jurišić i Ivan Goran Kovačić, *Mogućnosti*, 39, br. 1-2, 1992., 134-144; isto u: *Zbornik Jurišić*, Zadar, 1992., 77-86.
35. Bartol Kašić u hrvatskoj dopreporodnoj baštini i Vuk Stefanović Karadžić, *Republika*, 48, 1-2, 1992., 153-160; isto u: *Život i djelo Bartola Kašića*, Zadar, 1994., 147-155.
36. Konsonantizam goranskih i ostalih kajkavaca, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, 31, 1993., 63-90.
37. Hrvatski književni jezik u doba baroka, *Croatica*, 23-24, sv. 37-39, 1992.-1993., 167-176.
38. Dijalektološki rad Marcela Kušara, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, 28-29, 1993.-1994., 111-118.
39. Hrvatski jezik i Faust Vrančić, s osobitim obzirom na život nekoliko izabranih divic, *Kolo*, 4, br. 3-4, 1994., 197-220.
40. Filolozi i njihova djela u ocjenama Stjepana Ivšića, 44, br. 4, 1994., 612-620; isto u: *Stjepan Ivšić i hrvatski jezik*, Zagreb, 1996., 55-63.
41. Strohalovi pogledi o genezi kajkavštine s osobitim obzirom na područje Gorskog kotara, *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 9, 1995., 45-52.
42. Tomo Matić i hrvatski jezik, *Mogućnosti*, 42, br. 4-6, 1995., 183-190.
43. Prošlost i sadašnjost goranskoga dijalekatnoga stanja, *Mostariensia*, 2, br. 3, 1995., 109-114.
44. Hrvatski leksik i hrvatska leksikografija u proučavanjima Tome Matića, *Filologija*, 24-25, 1995., 209-215.
45. Dijalekti zadarskoga kraja, *Marulić*, 29, br. 3, 1996., 521-526.
46. Stjepan Ivšić i hrvatski filološki zadaci, *Glasje*, 3, br. 5, 1996., 87-92.
47. Jat u hrvatskim dijalektima, *Mostariensia*, 3, br. 4, 1996., 91-97.
48. Nikola Majnarić kao dijalektolog, *Studia linguistica Polono-Meridianoslavica*, 8, 1996., 163-167.
49. Kazaljev jezik, *Jezik*, 44, br. 3, 1996.-1997., 95-103.
50. Mjesto dijalektalne književnosti u viđenjima Vinka Nikolića, Vinko Nikolić – 85 godina, *Šibenik*, 1997., 29-35.
51. Jezik hrvatskih protestantskih pisaca u obradbi Franje Fanceva, *Mogućnosti*, 44, br. 4-6, 1997., 141-148; isto u: *Zbornik o Franji Fancevu*, Zagreb – Zadar, 1998., 89-97.
52. Ruralno i urbano stanje hrvatskih dijalekata, *Mostariensia*, 7, 1997., 101-111.
53. Sličnosti i razlike bednjanskoga govora i štajerskih dijalekatnih idioma, *Kaj*, 30, br. 5-6, 1997., 31-40.
54. Dijalekatska osnovica u jeziku hrvatske dopreporodne drame, *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 10, 1997., 71-84.
55. Goransko dijalekatno stanje u prošlosti i u sadašnjosti, *ibid.*, 155-161.
56. Koji su dijalekti hrvatski?, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, 34-35, 1997., 39-48.

57. Hrvatsko-slovensko granično dijalekatno stanje, *Croatica*, 27, sv. 45-46, 1997., 117-127.
58. Leksička norma i hrvatska narječja, *Kolo*, 8, br. 1, 1998., 31-39.
59. Narodni govori. Uvod, *Hrvatski jezik*, Opole, 1998., 177-193.
60. Štokavski i torlački idiomi Hrvata, *ibid.*, 195-204.
61. Jezično stanje zadarskoga područja, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, 32, 1998., 99-105.
62. Uz Matićevu obradbu Jakova Pletikose, *Zbornik o Tomi Matiću*, Zagreb, 1998., 207-211.
63. Položaj privlačkoga govora među hrvatskim idiomima, *Čakavska rič*, 26, br. 1-2, 1998., 25-31.
64. Čakavština i njena proučavanja, *Kolo*, 8, br. 3, 1998., 24-30; isto u: VI. međunarodni slavistički dani, *Sambotel – Pečuh*, 1998., 168-174.
65. Podoba narečij ob slovensko-hrvaški meji, *Annales*, 8, št. 12, 1998., 53-58.
66. Bokeljski govori u kontekstu cjeline dijasistema, *Dubrovnik*, 10, br. 1-2, 1999., 519-525.
67. Nacionalni idiomi u Bosni i Hercegovini, *Osvit*, 2-3, 1999., 41-46.
68. Povijesna podloga goranskoga dijalekatnog stanja, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, 36, 1999., 51-61.
69. Mjesto murterskoga govora u čakavskom narječju, *Mogućnosti*, 46, br. 1-3, 1999., 107-111.
70. Milan Rešetar i njegovo djelo, *Kolo*, 9, br. 3, 1999., 37-42.
71. Hrvatski dijalekatni idiomi u 17. i 18. stoljeću, *Motrišta*, 14, 1999., 163-171.
72. Faust Vrančić i Bartol Kašić, *Hrvatska misao*, 3, br. 13, 1999., 109-113.
73. Čakavsko narječje i njegova proučavanja, *Čakavska rič*, 27, br. 1, 1999., 63-70.
74. Bednjanski govor i štajerski dijalekatni idiomi. Sličnosti i razlike, *Logarjev zbornik*, Maribor, 1999., 277-286.
75. Osobitosti hrvatskih dijalekatnih idioma, *Marulić*, 33, br. 1, 2000., 118-123; isto u: *Nárečia a národný jazyk*, Bratislava, 1999., 197-202.
76. Izoglose refleksa jata u hrvatskim organskim idiomima, *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 11, 1999., 21-28.
77. Jakov Pletikosa i njegov putopis, *Osvit*, 3-4, 2000., 5-15.
78. Kajkavština i njena proučavanja, *Kaj*, 33, br. 6, 2000., 27-34.
79. Lingvistički rad Blaža Jurišića, *Dubrovnik*, 11, br. 3-4, 2000., 357-362.
80. Hrvatski lingvist Mate Hraste, *Čakavska rič*, 28, br. 1-2, 2000., 49-55.
81. Hrvatski dijalekti, Hrvatska i Europa. Kultura, znanost i umjetnost, sv. 2, *Srednji vijek i renesansa (XIII-XIV stoljeće)*, uredio E. Hercigonja, HAZU – Školska knjiga, Zagreb, 2000., 261-267.
82. The language situation of Zadar, *International Journal of the Sociology of Language*, Mouton le Gruyter, Berlin – New York, 2001., 79-89 (147, *Sociolinguistics in Croatia*).
83. Inojezični utjecaji u hrvatskim dijalektima, *Hrvatska misao*, 5, br. 18, 2001., 64-68.
84. Hrvatska narječja u kontaktu, *Zbornik Zagrebačke slavističke škole*, Zagreb, 2001., 117-126.
85. Moliškohrvatski idiomi, *Čakavska rič*, 29, br. 1, 2001., 89-94.
86. Nacionalno u srednjožnoslavenskim organskim i drugim idiomima, *Jezik i demokratizacija*, Institut za jezik u Sarajevu, Posebna izdanja, knj. 12, Sarajevo, 2001., 95-100.
87. Dijalekatne značajke dubrovačkog područja, *Dubrovnik*, 12, br. 3, 2001., 214-219.

88. Šibenčanin Faust Vrančić – o 450. obljetnici rođenja, *Mogućnosti*, 48, br. 7-9, 2001., 74-81.
89. Fonološke značajke buzetskoga dijalekta, *Čakavska rič*, 29, br. 2, 2001., 13-22.
90. Hrvatski književni jezik u 19. stoljeću, *Hrvatska misao*, 6, br. 22, 2002., 55-60.
91. Hrvatski junaci i njihov jezik, *Osvit*, 1-4, 2002., 5-10.
92. Kako je Bogoslav Šulek prepisao putopis Jakova Pletikose?, *Hrvatska književna baština*, 1, 2002., 595-603.
93. Glasovi srednjočakavskoga dijalekta, *Čakavska rič*, 30, br. 1-2, 2002., 79-90.
94. Osnovne štokavske značajke i hrvatski standardni jezik, *Republika*, 59, br. 5, 2003., 86-90.
95. Slavonski dijalekt: između autohtonosti i utjecaja, *Migracijske i etničke teme*, 19, br. 1, 2003., 7-16.
96. Čakavski, kajkavski i štokavski glagolski sustav, *Zagrebačka slavistička škola, Zbornik radova* 2002., Zagreb, 2003., 64-69.
97. Nastanak i razvoj jugozapadnog istarskog dijalekta, *ibid.*, 193-197.
98. Kajkavsko narječje i njegova proučavanja (s posebnim obzirom na rad Jakoba Riglera), *Historični seminar* 4, *Zbornik predavanja 2001-2003*, Ljubljana, 2003., 107-117.
99. Zadarsko područje u povijesti hrvatskoga jezika i u povijesti hrvatske književnosti, *Republika*, 59, br. 12, 2003., 85-90.
100. Fonologija novoštokavskoga ikavskog dijalekta, *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 29, 2003., 173-180.

Objavio je također i više stotina stručnih priloga, osvrti, recenzija, razgovora, nekrologa, polemika i drugih prinosi.